

A Kúria a dr.Lehőcz József ügyvéd által képviselt felperesnek a által képviselt Legfőbb Ügyészség I.r., a által képviselt Magyar Állam II.r., az által képviselt Győri Törvényszék III.r. és a jogi előadó által képviselt Komárom-Esztergom Megyei Rendőrfőkapitányság IV.r. alperes ellen kártérítés és kártalanítás iránt a Fővárosi Bíróságnál 31.P.25.009/2006. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.20.499/2011/7. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről 114. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg a II.r. alperesnek 15 nap alatt 30.000 (Harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy az adóhatóság felhívására fizessen meg az államnak 180.600 (Egyszáznyolcvanezer-hatszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

A felperes az I.r., a III.r. és a IV.r. alperes ellen kártérítés, a II.r. alperes ellen pedig kártalanítás megfizetése iránt terjesztett elő keresetet. A II.r. alperessel szembeni igényét arra alapította, hogy az ellene emelt vád alól a büntető bíróság jogerősen felmentette. A büntetőeljárás folyamán 2001. március 27. napjától május 25. napjáig előzetes letartóztatásban volt, az ezzel összefüggésben bekövetkezett vagyoni és nem vagyoni kárát a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) 580-584. §-ai és a Ptk. 355. §-a értelmében a II.r. alperes köteles megtéríteni. A felülvizsgálati kérelemmel érintett vagyoni kártalanítás tekintetében a követelését arra alapította, hogy gazdasági társaságban igazgatósági tisztséget töltött be, megbízatása 2004 áprilisáig szólt. E tisztségről az előzetes letartóztatás alatt, 2001. április 30-án le kellett mondania. Éves viszonylatban 4-500.000 forint tiszteletdíjban részesült volna, így a fogvatartás miatt 1.970.000 forint jövedelemtől esett el. Ügyvédi megbízást kapott továbbá két gazdasági társaságtól 1.040.000 forint díj ellenében, 2001. április 27-én azonban megbízását megszüntették, a

díjtól elesett.

A II.r. alperes a kereset elutasítását kérte, vitatta, hogy az igény az előzetes letartóztatással áll okozati összefüggésben.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével a keresetet elutasította. A döntés indokolása szerint az ügyvédi tevékenységből származó jövedelem elmaradása az előzetes letartóztatást követően nem a fogvatartással, hanem az ügyvédi tevékenység felfüggesztéséről rendelkező 2001. május 31-én meghozott kamarai határozattal áll okozati összefüggésben. Az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény (Üvtv.) 54. §-a értelmében a vádirat tartalma alapján a felfüggesztés kötelező volt és az a tény, hogy az előzetes letartóztatás elrendeléséig az ügyvédi kamara nem a törvény szerint járt el, nem szolgálhat a felperes javára. A vád tárgyává tett bűncselekmények folytán a felfüggesztés a vádemeléssel áll okozati összefüggésben, ezért a kártalanítási igény nem alapos. A tiszteletdíj elmaradására alapított követelés pedig azért nem érvényesíthető kártalanítás címén, mert a felperes a tisztségéről önként mondott le. A tisztség betöltését a büntetőeljárás megindítása és a vádemelés nem zárta ki, a lemondással előidézett helyzetre a felperes károkozó tényként nem hivatkozhat. A cég által az eljárás során kiállított igazolás az oksági kapcsolat bizonyítására nem alkalmas. A gazdasági társaság üzleti hírnevének védelmére vonatkozó nyilatkozat a lemondás indokoltságát nem bizonyítja, mert a büntetőeljárásról való tudomásszerzés módja nem ismert, az eljárás a sajtó érdeklődésére számot tarthatott, annak az előzetes eltartóztatásra való visszavezetése kétséget kizáróan nem bizonyítható.

A felperes és a II.r. alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet a per főtárgya tekintetében helybenhagyta. A jogerős ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság helyesen döntött, amikor a tiszteletdíj iránti igényt az okozati összefüggés hiányában elutasította. A jövedelem elmaradása a felperes egyoldalú jognyilatkozatának következménye volt, a felperes belső motívuma pedig a kártalanítási kötelezettséget nem alapozza meg. Jogszerű és megalapozott az elsőfokú ítélet az ügyvédi megbízási szerződés megszűnésére alapított követelés tekintetében is. A már az előzetes letartóztatás megszűnését követően hozott és elsőfokon jogerőre emelkedett kamarai határozat tartalmával szemben a Pp. 195. §-ának (1) és (6) bekezdése értelmében a felperes eltérő indokokat nem bizonyíthat. A határozat indokolásából viszont az következik, hogy a felfüggesztés miatt bekövetkezett vagyoni hátrány az előzetes letartóztatással nem áll összefüggésben. Az Üvtv. indokolásából egyértelműen következik, hogy a fegyelmi tanácsnak 3 évi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetéssel fenyegetett bűncselekmény miatt emelt vád esetén a felfüggesztés elrendelése kötelező volt. A határozat következtében

tehát a felperes már nem végezhetett ügyvédi tevékenységet, ezért kizárt, hogy az előzetes letartóztatással okozati összefüggésben nem álló felfüggesztés miatt bekövetkezett vagyoni hátrányokért az állam kártalanítással tartozzon.

A jogerős ítélet ellen a II.r. alperest 1.970.000 forint tiszteletdíj, valamint 1.040.000 forint megbízási díj, mint elmaradt jövedelem és késedelmi kamata megfizetésére kötelező új határozat meghozatala iránt a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Álláspontja szerint a bíróságok az okozati összefüggés hiányát a Pp. 260. § (1) bekezdésében írt bizonyítási szabályok megsértésével, téves logikai következtetéssel állapították meg. Az igazgatósági tisztségről való lemondás tekintetében összekeverték a lemondás módját annak okával, és figyelmen kívül hagytak lényeges körülményeket. A lemondás időpontjában a felperes már több mint 1 hónapja előzetes letartóztatásban volt, ami napi feladatok ellátását kizárta és nem lehetett tudni, hogy fogvatartása meddig tart, a lemondást pedig a társaság elnöke kezdeményezte. Mindezeket a tényeket a bíróságok nem vették mérlegelési kötelezettségük körébe, a bizonyítékok értékelése hiányos és kirívóan okszerűtlen. Az ügyvédi megbízás megvonására alapított követelés elutasítását sem az első-, sem pedig a másodfokú bíróság nem indokolta. A becsatolt okiratok tartalma bizonyítja, hogy a megbízás megszüntetésére az előzetes letartóztatás alatt, a kamarai határozat meghozatalát megelőzően került sor, ennél fogva nem vonható a tevékenység felfüggesztése körébe. Az ítéletekből nem derül ki, hogy ezt a követelést a bíróságok milyen indokok alapján utasították el.

A II., a III. és a IV.r. alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Pp. 275. §-ának (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem korlátai között a Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet támadott része a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperes a felülvizsgálati kérelemben megjelölt követelését a II.r. alperessel szemben kártalanítás jogcímén érvényesítette. Az érintett felek között jogvita abban a kérdésben állt fenn, hogy a jövedelmek elmaradása a büntetőeljárás megindításának, illetve folytatásának tényével vagy a személyi szabadság megvonásával, az előzetes letartóztatással áll-e okozati összefüggésben. A Pp. 164. §-ának (1) bekezdése értelmében a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a kár oka az előzetes letartóztatás volt, azaz a személyi szabadság időleges elvonása szükségszerűen és

kizárólagosan vezetett a tisztség, valamint az ügyvédi megbízás ellátásának megghiúsulásához. A bíróságnak ebből kiindulva kellett a Pp. 260. §-ának (1) bekezdésében előírt módon a felperes által megjelölt bizonyítékokat értékelnie és ennek eredményeként az okozatosság kérdését eldöntenie.

Az ügyvédi megbízás megszűnésére alapított követelés vonatkozásában a tényállás nem volt vitatott. A bíróság elutasító döntése ténylegesen nem az okozati összefüggés megállapításához szükséges tények hiányán vagy bizonyítatlanságán alapult, hanem részletesen kifejtett jogi állásponton. Az Üvtv. rendelkezéseit értelmezve helytálló az az ítéleti érvelés, hogy a felfüggesztésnek önmagában sem a büntetőeljárás megindítása, sem a vádirat benyújtása, sem pedig az előzetes letartóztatás elrendelése nem volt szükségszerű következménye, azt a vádirati minősítés szerinti büntetési tétel mértéke tette kötelezővé. Ehhez képest tehát az adott tartalmú vádirat zárta ki az ügyvédi tevékenység folytatását és nem téves a döntés indokolása abban sem, hogy a vádemelésre vonatkozó értesítés, valamint a kamarai eljárással kapcsolatos intézkedések késedelmére a felperes jogot nem alapíthat. A gazdasági társaságban betöltött tisztség megszűnésének tényére és annak körülményeire vonatkozóan sem volt vitatott vagy hiányos a tényállás. Az erre alapított követelés jogalapját a bíróság helyesen, abból a már fentebb hivatkozott jogértelmezésből kiindulva bírálta el, hogy kártalanításra csak a szükségszerűen bekövetkezett és a jogosult által nem befolyásolható hátrány bekövetkezése ad alapot. Ennélfogva téves a felülvizsgálati kérelem azon érvelése, hogy a bíróság összetévesztette a megszűnés módját és annak okát. Az elsőfokú bíróság a döntését ebben a vonatkozásban is kellően megindokolta, a jogerős ítélet pedig rögzíti, hogy a másodfokú bíróság azzal egyetértett, ezért indokolási hiba vagy hiányosság sem állapítható meg.

A kifejtettekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel megtámadott részét - a Pp. 274. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül hozott határozatával - a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a II.r. alperest képviselő jogtanácsos munkadíjának, a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése és 14. §-a alapján pedig a tárgyi illetékfeljegyzési jog fennállása miatt le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéknek a megfizetésére.

Budapest, 2012. március 28.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Erményi Lajos s.k. előadó bíró, Dr. Udvary Katalin s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

kúriai tisztviselő
HM